

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Dato: 22. januar 2014
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: David Neutzsky-Wulff
Sagsnr.: 2013-739-0084
Dok.: 1042762

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT

over

Høringssvar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om våben og eksplosivstoffer, lov om politiets virksomhed og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Initiativer mod rocker- og bandekriminalitet m.v.)

1. Høringen

Lovudkastet har været sendt i høring hos:

Østre og Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Datatilsynet, Foreningen af Fængselsinspektører m.fl., Kriminalforsorgsforeningen, Fængselsforbundet, HK-Landsklubben for Kriminalforsorgen, Faggruppen af socialrådgivere ansat i Kriminalforsorgen, Kriminalforsorgens lokale præsteforening, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Det Kriminalpræventive Råd, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Foreningen af Offentlige Anklager, Foreningen af Statsadvokater, Politiforbundet, Politidirektørforeningen, HK Landsklubben for Politiet, Danske Regioner, KL, Advokatrådet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Institut for Menneskerettigheder, Retspolitisk Forening, Kriminalpolitisk Forening (KRIM), Amnesty International, Danske Advokater, Retssikkerhedsfonden, Foreningen SAVN, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Vaabenhandlerforening, Dansk Firmadrætsforbund, Dansk Land- og Strandjagt, Dansk Skytte Union, Danske Gymnastik og Idrætsforeninger, Nordisk Våbenforum, Vaabenhistorisk Selskab og Dansk Knivforening.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Justitsministeriet har modtaget høringsvar fra følgende:

Østre og Vestre Landsret, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Datatilsynet, Foreningen af Fængselsinspektører m.fl., Kriminalforsorgsforeningen, Fængselsforbundet, Faggruppen af socialrådgivere ansat i Kriminalforsorgen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Det Kriminalpræventive Råd, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet, KL, Advokatrådet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Institut for Menneskerettigheder, Retspolitisk Forening, Danske Advokater, Danmarks Jægerforbund og Dansk Knivforening.

Justitsministeriet har endvidere modtaget høringsvar fra Den Sociale Retshjælp.

Justitsministeriets kommentarer til høringsvarene er anført med kursiv.

2. Høringsvarene

Dommerfuldmægtigforeningen og Foreningen af Offentlige Anklagere har ingen bemærkninger til lovudkastet.

2.1. Generelle bemærkninger

Det Kriminalpræventive Råd bemærker indledningsvist, at det er positivt, at der med initiativerne sættes øget fokus på forebyggelse og bekæmpelse af rocker- og bandekriminalitet.

Politiforbundet hilser de foreslåede initiativer velkommen og har ikke bemærkninger til den relevante opstramning og præcisering af lovbestemmelserne.

Rigsadvokaten anfører, at lovudkastet indeholder nyttige initiativer i den fremadrettede bekæmpelse af rocker- og bandekriminalitet.

Rigspolitiet finder, at lovforslaget indeholder en række initiativer, som vil styrke politiets muligheder for at bekæmpe kriminalitet begået af rocker- og bandemiljøet.

Retspolitisk Forening deler lovforslagets udtrykte overordnede formål, nemlig at forebygge og bekæmpe rocker- og anden bandekriminalitet. Forebyggelse og bekæmpelse af rocker- og bandekriminalitet afhænger imidlertid i meget høj grad af målrettede og koordinerede indsatser hos de implicerede ”civile” myndigheder, institutioner og organisationer, især kommunerne, men også uddannelses- og boliginstitutioner samt skattemyndigheder. Foreningen betvivler det nyttige i idømmelse af væsentligt længere fængselsstraffe, herunder meget begrænsede muligheder for ”normal” adgang til prøveløsladelse. Lovforslaget bør gentænkes, idet foreningen er kritisk indstillet over for flere af de konkrete forslag, ligesom foreningen betvivler forslagetets samlede strategi.

Der henvises til Justitsministeriets kommentarer til Retspolitisk Forenings specifikke bemærkninger under pkt. 2.2.

2.2. Bemærkninger til lovforslagets enkelte dele

2.2.1. Ændring af straffelovens § 81 a (lovforslagets § 1, nr. 11 og 12)

Østre Landsret henviser til landsrettens høringssvar af 21. april 2009 vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven m.fl. (Styrket indsats mod bandekriminalitet m.v.) (L 122) og anfører, at den foreslåede bestemmelse fortsat indeholder vage begreber, som kan give anledning til fortolkningsmæssige og bevismæssige vanskeligheder.

Vestre Landsret anfører, at den foreslåede ændring af bestemmelsen fortsat vil kunne give anledning til spørgsmål om afgrænsning af den personkreds, der er omfattet, men det vil lige som efter gældende ret bero på en konkret vurdering af de oplysninger, der fremkommer under sagen, herunder navnlig fra politiet, om der er ført bevis for, at en person er omfattet af bestemmelsen.

Den Danske Dommerforening henviser til foreningens høringssvar af 21. april 2009 vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven m.fl. (Styrket indsats mod bandekriminalitet m.v.) (L 122) og bemærker, at de samme overvejelser og betænkeligheder fuldt ud gør sig gældende med det foreliggende lovudkast. Den foreslåede udvidelse af anvendelsesområdet for straffelovens § 81 a må forventes at ville føre til en omfattende bevisførelse i retten af, om forholdet er omfattet af bestemmelsen eller ej. Den meget brede beskrivelse i forarbejderne vil vanskeliggøre bevisførelsen.

Advokatrådet, Danske Advokater og Landsforeningen af Forsvarsadvokater finder, at straffelovens § 81 a i de konkrete situationer fortsat giver anledning til betydelig fortolkningstvív. Da bestemmelsen lægger op til en fordobling af den ellers forskyldte straf, findes dette betænkeligt.

Kriminalforsorgsforeningen bemærker, at dobbelt straf efter § 81 a kan risikere at ramme personer med løsere tilknytning til rocker- og bandemiljøet og dermed også personer, der ikke er en del af miljøet.

Retspolitisk Forening anfører, at fordobling af strafflængde for rocker- og andre bandemedlemmer i forhold til tilsvarende forbrydelser begået af andre kriminelle forekommer overdrevent diskriminerende, hvortil kommer, at reglen kan siges at gribe ind i domstolenes normale "frie" adgang til at fastlægge dommenes indhold (strafflængde mv.).

Den Sociale Retshjælp anfører, at et rocker- eller bandemedlem ikke bør straffes som et rocker- eller bandemedlem, hvis den pågældende ønsker at ændre sit liv og forlade bandemiljøet. Der bør således ikke udmåles en dobbelt straf, hvis et rocker- eller bandemedlem indgår i et exit-forløb.

Den gældende bestemmelse i straffelovens § 81 a, stk. 1, der blev indsat ved lov nr. 501 af 12. juni 2009, hviler på den vurdering, at rocker- og banderelaterede gensidige opgør kan udvikle sig på en måde, der truer det normale samfundsliv og den almindelige befolkning, som risikerer at blive tilfældige ofre i forbindelse med farlige personangreb på frit tilgængelige steder. I denne vurdering indgår som et væsentligt element, at rocker- og banderelaterede opgør efter deres karakter indebærer en betydelig risiko for optrapning både med hensyn til intensitet og med hensyn til de midler, der anvendes.

Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, at det må forventes, at det i en række tilfælde vil kunne være meget vanskeligt at bevise, at de foreslåede betingelser for, at bestemmelsen finder anvendelse, er opfyldt, herunder betingelsen om, at der er et igangværende opgør af den omhandlede karakter, og at den pågældende forbrydelse er begået med baggrund i opgøret. Det fremgår imidlertid samtidig, at der også vil være en række tilfælde, hvor det vil stå klart, at kriterierne er opfyldt.

Som det fremgår af lovforslagets pkt. 2.1, har det i overensstemmelse med denne forventning vist sig, at bestemmelsen i praksis har kunnet anvendes i en række sager.

Som det videre fremgår af lovforslagets pkt. 2.2.1, er det Justitsministeriets vurdering, at straffelovens § 81 a fortsat har sin berettigelse. Det er imidlertid samtidig Justitsministeriets opfattelse, at der er behov for at udvide bestemmelsen, så den kan finde anvendelse dels i en tidligere fase af en konflikt, dels uafhængigt af, om konflikten på gerningstidspunktet (fortsat) må anses for at være verserende.

Formålet hermed er, at den skærpede straftrussel, som ligger i bestemmelsen, i højere grad kan bidrage til at mindske risikoen for yderligere optrapning af en verserende konflikt og at mindske risikoen for, at en tilsyneladende afsluttet, voldelig konflikt blusser op igen.

Det er grundlæggende regeringens opfattelse, at det er helt uacceptabelt, hvis konflikter mellem forskellige grupper af personer ender med at true det normale samfundsliv, fordi gruppernes adfærd skaber fare for almindelige menneskers liv og helbred samt spreder frygt og utryghed i befolkningen, og at der er grund til at træffe meget skrappe foranstaltninger, som klart viser, at samfundet ikke kan acceptere og derfor vil bekæmpe konflikter af den karakter, som f.eks. udspandt sig i første halvår af 2013.

Derfor bør den skærpede straftrussel, som ligger i straffelovens § 81 a, efter Justitsministeriets opfattelse gælde, allerede når en konflikt har en karakter, der giver grund til at frygte, at konflikten vil udvikle sig til en trussel mod det normale samfundsliv.

Det vil efter lovforslaget fremover være tilstrækkeligt, at den aktuelle lovovertrædelse har baggrund i en "konflikt" mellem grupper af personer, som led i hvilken der én eller flere gange er anvendt skydevåben eller anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180.

Med den foreslåede ændring af bestemmelsen lempes betingelserne for at anvende § 81 a med henblik på at give bestemmelsen et bredere anvendelsesområde.

Der stilles hverken efter den gældende bestemmelse i § 81 a eller efter den foreslåede ændring af bestemmelsen krav om, at gerningsmanden har en særlig tilknytning til en af de pågældende grupper. Det afgørende er, at den person, der har begået lovovertrædelsen, helt eller delvis har været

motiveret af at ville deltage i en konflikt mellem grupper af personer, hvor der som led i konflikten er anvendt skydevåben mv.

Anvendelse af bestemmelsen vil også fremover være undergivet en almindelig bevisbedømmelse, hvor politiet og anklagemyndigheden vil skulle føre det tilstrækkelige bevis for, at ovennævnte betingelser er til stede, herunder betingelsen om at den pågældende forbrydelse er begået med baggrund i en konflikt mellem grupper af personer.

Som anført i lovforslagets almindelige bemærkninger (pkt. 2.2.1), vil der også fremover være en del tilfælde, hvor det ud fra de foreliggende oplysninger vil være vanskeligt at bevise, at betingelserne for at anvende straffelovens § 81 a er opfyldt, herunder f.eks. betingelsen om, at den pågældende lovovertrædelse har baggrund i konflikten. Efter Justitsministeriets opfattelse vil der imidlertid med de foreslåede ændringer i videre omfang end i dag være tilfælde, hvor bestemmelsen vil finde anvendelse.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 11 (straffelovens § 81 a, stk. 1) og 12 (straffelovens § 81 a, stk. 2), forudsættes det, at strafudmålingsniveauet i sager omfattet af straffelovens § 81 a som udgangspunkt fordobles i forhold til den straf, der ville blive fastsat af domstolene i sager, hvor den foreslåede bestemmelse ikke finder anvendelse. I tilfælde, hvor domstolene normalt ville udmåle en straf på mere end 10 års fængsel, forudsættes der som udgangspunkt idømt fængsel på livstid.

Som det videre fremgår, vil fastsættelsen af straffen fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10. Dette indebærer, at der ved straffens fastsættelse bl.a. skal lægges vægt på oplysninger om gerningsmanden og i den forbindelse bl.a. tages hensyn til dennes almindelige personlige og sociale forhold samt dennes forhold efter gerningen, jf. straffelovens § 80.

2.2.2. Strafskærper, herunder for ulovlig besiddelse af skydevåben (lovforslagets § 1, nr. 13), ulovlig besiddelse af knive på offentligt tilgængelige steder mv. (lovforslagets § 3, nr. 4) og overtrædelse af zoneforbud (lovforslagets § 4, nr. 1)

Østre Landsret, Den Danske Dommerforening, Advokatrådet og Danske Advokater er, ligesom **Kriminalforsorgsforeningen**, kritiske over for minimumsstraf. Dommerforeningen anfører, at minimumsstraf – såvel som fastlæggelsen af straf i forarbejderne – medvirker til at forskyde balancen mellem den lovgivende og den dømmende magt. Advokatrådet anfører i den forbindelse, at indførelsen af minimumsstraffe er et skred i relation til den tredeling af magten, som udgør grundstenen i et demokratisk samfund, og at det er essentielt, at lovgiver respekterer, at det tilkommer domstolene, efter inddragelse af sagens konkrete omstændigheder, at tage stilling til straffastsættelsen i den konkrete sag.

Landsforeningen af Forsvarsadvokater finder, at fastsættelse af straf henhører under domstolene og ikke bør detailreguleres af Folketinget, og anfører – ligesom også **Advokatrådet** – at straffen for ulovlig besiddelse af skydevåben og knive samt straffen for overtrædelse af zoneforbud ikke bør være detaljeret beskrevet i forarbejderne.

Østre Landsret, Vestre Landsret, Den Danske Dommerforening, Advokatrådet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Danske Advokater og Kriminalforsorgsforeningen påpeger, at fastsættelse af straf altid bør bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og at det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i en den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. de almindelige regler i straffelovens kapitel 10 om straffens fastsættelse, hvilket de to landsretter og Dommerforeningen noterer sig også fremgår af lovforslagets bemærkninger.

Kriminalforsorgsforeningen støtter forslaget om skærpelse af straffen for ulovlig besiddelse af skydevåben, men giver samtidig udtryk for tvivl med hensyn til, om det vil have den præventive effekt, som foreningen håber på.

Lovforslaget indeholder ikke forslag om at indføre minimumstraffe. Der er derimod i lovforslagets bemærkninger flere steder angivet straffniveauer, som det forudsættes, at en strafudmåling fremover vil tage udgangspunkt i. Det fremgår i den forbindelse samtidig af lovforslagets bemærkninger, at fastsættelsen af straffen i øvrigt fortsat vil bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og at det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende om-

stændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Det bemærkes, at Straffelovrådet i 2009 blev anmodet om at vurdere visse principielle spørgsmål vedrørende "arbejdsdelingen" mellem lovgivningsmagten og domstolene og i den forbindelse overveje, på hvilken måde lovgivers ønske om at tilkendegive, hvordan straffen for visse lovovertrædelser bør være i typesituationer, mest hensigtsmæssigt kan udtrykkes med respekt for domstolenes rolle som den dømmende magt, der har den endelige afgørelse om skyld og straf i hver enkelt konkret sag.

I betænkning nr. 1531/2012 (Strafudmåling – samspillet mellem lovgiver og domstole), side 132, anfører Straffelovrådet følgende om spørgsmålet:

"Det er som anført Straffelovrådets opfattelse, at erfaringerne med, at lovgivningsmagtens tilkendegivelser om strafniveauet i normaltilfælde eller særligt beskrevne tilfælde fremgår af lovforarbejder, overordnet set er gode. Straffelovrådet kan derfor anbefale, at denne metode også fremover anvendes i de tilfælde, hvor lovgivningsmagten ønsker at give anvisninger om strafniveauet for en bestemt forbrydelse. Sammenlignet med andre tænkelige modeller er det således efter Straffelovrådets opfattelse den mest hensigtsmæssige måde for både lovgivningsmagten og domstolene, hvorved lovgivningsmagten kan tilkendegive strafniveauer for normaltilfælde eller særligt beskrevne tilfælde af en bestemt forbrydelse, hvis domstolene samtidig gives det fornødne råderum til at udmåle straffen på grundlag af den enkelte sags konkrete omstændigheder."

Straffelovrådet anfører samtidig, side 134, at rådet kan tilslutte sig den hidtidige lovgivningstradition, hvor der i lovforarbejder med angivelse af strafniveau også angives, at:

"Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpene eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10."

Lovforslagets bemærkninger om strafudmåling er udformet i overensstemmelse med Straffelovrådets anbefalinger.

2.2.3. Andre bemærkninger om skærpelse af straffen for ulovlig besiddelse af knive på offentligt tilgængelige steder mv. (lovforslagets § 3, nr. 4)

Danmarks Jægerforbund kan tilslutte sig den foreslåede skærpelse, så længe jægere og lystfiskere – som foreslået – stadig vil kunne anvende knive i forbindelse med anerkendelsesværdige formål.

Dansk Knivforening finder det vanskeligt at tro, at en øget straf for besiddelse af ulovlige knive væsentligt kan nedbringe antallet af sager. De foreslåede stramninger kan ramme ellers retskafne borgeres lovlige besiddelse af knive, hvilket vil være urimeligt. Foreningen har gennemgået lovforslaget for forældelsesparagraffer, men kan ikke finde sådanne og er uforstående heroverfor. I øvrigt bør den enhåndsbetjente foldekniv atter lovliggøres.

Som anført i lovforslagets pkt. 4.2 er det Justitsministeriets opfattelse, at udviklingen i rocker- og bandemiljøet giver grund til at skærpe straffen for ulovlig besiddelse af knive på offentligt tilgængelige steder mv.

Det foreslås på den baggrund, at der i våbenlovens § 10, stk. 2, om straffen for overtrædelse af § 4, stk. 1, indsættes et nyt 2. pkt., hvorefter det ved fastsættelse af straffen særligt skal anses for skærpende, at gerningsmanden flere gange tidligere er straffet for overtrædelse af § 4, stk. 1.

Det følger af udtrykket ”flere gange tidligere er straffet”, at der mindst skal være tale om et tredjegangstilfælde. Det er således ikke hensigten at regulere det gældende sanktionsniveau for så vidt angår overtrædelser i første- og andengangstilfælde.

Der lægges ikke med lovforslaget op til at ændre de materielle regler i våbenlovens § 4 om, hvilke knive der lovligt kan bæres på offentligt tilgængelige steder mv. eller i øvrigt på omstændighederne herfor.

Det bemærkes endelig, at straffelovens almindelige del som udgangspunkt finder anvendelse på alle strafbare forhold, herunder overtrædelser af våbenloven, jf. straffelovens § 2. Spørgsmålet om, hvorvidt der er indtrådt forældelse i en sag om overtrædelse af våbenloven skal således afgøres efter de almindelige regler om ophør af den strafbare handlingets retsfølger i straffelovens kapitel 11.

2.2.4. Zoneforbud (lovforslagets § 4, nr. 1)

2.2.4.1. Sanktionsniveauet

Institut for Menneskerettigheder finder det uklart, om det primære formål med at skærpe sanktionsniveauet er, at det hermed bliver muligt at varetægtsfængsle, eller om hensigten reelt er, at sanktionsniveauet skal kunne tredobles.

Såfremt formålet er at skærpe sanktionsniveauet, bør det fremhæves i lov-bemærkningerne, i hvilke situationer sanktioner i den øvre ende af strafferammen vil skulle anvendes. Er det primære formål derimod at give mulighed for varetægtsfængsling, finder instituttet det uhensigtsmæssigt at hæve sanktionsniveauet, idet retsplejelovens regler indikerer, at varetægtsfængsling bør finde anvendelse ved sigtelser for straffelovsovertrædelser af en vis grovhed. Sanktionsniveauet bør således ikke udelukkende skærpes med henblik på at kunne varetægtsfængsle snarere end at tage stilling til et eventuelt behov for at ændre retsplejelovens regler om varetægtsfængsling.

Instituttet finder endvidere, at reguleringen af zoneforbud bør ske i lovform snarere end i ordensbekendtgørelsen. Det fremgår af lovforslaget, at det kun er hensigten at hæve sanktionsniveauet i ordensbekendtgørelsens § 6, stk. 4, om zoneforbud. Instituttet finder det imidlertid uhensigtsmæssigt, at der samtidig gives hjemmel til i fremtiden at hæve strafferammerne i ordensbekendtgørelsens øvrige bestemmelser uden inddragelse af Folketinget.

Instituttet anbefaler med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder, at strafferammen for overtrædelser af zoneforbud fastholdes ved 6 måneder, at den retlige regulering af zoneforbud sker i politiloven i stedet for ordensbekendtgørelsen, og at der skabes adgang til at efterprøve et pålagt zoneforbud for domstolene.

Retspolitisk Forening anfører, at forslaget om at skærpe straffen for gentagne overtrædelser af zoneforbud forekommer unødigt restriktivt, hvortil kommer den afledede konsekvens med muligheder for idømmelse af varetægtsfængsling.

Som anført i lovforslagets pkt. 5.2.1 vil det nuværende sanktionsniveau efter Justitsministeriets opfattelse i mange tilfælde afspejle en passende straf

for overtrædelse af zoneforbud. Det gælder navnlig i første- og anden-gangstilfælde.

Rigspolitiet har imidlertid oplyst, at det er ofte forekommende, at en person gentagne gange og inden for ganske kort tid sigtes for overtrædelse af et zoneforbud. I den forbindelse har Rigspolitiet oplyst, at der i perioden september 2009 til 31. august 2013 er blevet rejst 623 sigtelser for overtrædelse af et meddelt zoneforbud.

Det er endvidere Rigspolitiets erfaring, at udsigten til at blive idømt en kortere frihedsstraf selv i grove gentagelsestilfælde ikke afholder de pågældende fra at fortsætte med at overtræde et meddelt zoneforbud.

På den baggrund finder Justitsministeriet, at der i almindelighed bør idømmes hårdere straffe i tredjegangstilfælde og derover ved overtrædelse af zoneforbud. Strafskærpelsen vil således alene omfatte personer, som har demonstreret en betydelig uvilje til at ville overholde et zoneforbud.

Reglerne om zoneforbud blev indført i ordensbekendtgørelsen i 2009, og det er Justitsministeriets opfattelse, at reglerne naturligt hører til i ordensbekendtgørelsen. Politiet kunne allerede før ændringen i 2009 efter § 6, stk. 2, i ordensbekendtgørelsen – når en person flere gange har overtrådt bekendtgørelsens § 3 om visse former for forstyrrelse af den offentlige orden – meddele en person forbud mod at færdes frem og tilbage eller tage ophold inden for en afstand af 100 meter fra det sted, hvor den seneste overtrædelse er begået. Politiet kunne således allerede før ændringen i 2009 udstede og håndhæve forbud med hjemmel i en bekendtgørelse udstedt af justitsministeren.

Det fremgår af ordensbekendtgørelsens § 18, stk. 2, at alene overtrædelse af et zoneforbud – og ikke overtrædelse af ordensbekendtgørelsens øvrige bestemmelser – vil kunne medføre frihedsstraf.

Politiets afgørelse om at meddele et zoneforbud kan påklages til Rigspolitiet, jf. retsplejelovens § 109, stk. 1. Rigspolitiets afgørelse kan ikke påklages til Justitsministeriet, jf. retsplejelovens § 109, stk. 2. Ud over adgangen til at påklage forbuddet til Rigspolitiet vil der være mulighed for at indbringe forbuddet for domstolene efter grundlovens § 63. Spørgsmålet om lovligheden af et nedlagt zoneforbud kan også prøves af domstolene under en eventuel straffesag om overtrædelse af forbuddet.

2.2.4.2. Geografisk udstrækning

Kriminalforsorgsforeningen støtter forslaget om at kunne udvide zoneforbuddet fra 500 meter til 1.000 meter.

Institut for Menneskerettigheder finder, at den foreslåede udvidelse kan ske inden for rammerne af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Udvidelsen bør imidlertid ske på baggrund af et konkret oplevet behov fra politiet. Er der ikke på nuværende tidspunkt et behov for at udvide zonerne geografiske omfang, bør indgrebet i bevægelsesfriheden ikke intensiveres. Da der er hjemmel i politiloven til at udvide zonerne maksimale radius, vil en sådan udvidelse kunne indføres på kort tid, hvis et behov herfor opstår i fremtiden. Med henblik på at fremme de enkeltes menneskerettigheder bør den maksimale grænse for zoneforbud derfor fastholdes. Der bør foretages en selvstændig høring over fremtidige ændringer af ordensbekendtgørelsen, herunder de påtænkte ændringer der omtales i lovforslaget.

Landsforeningen af Forsvarsadvokater anfører, at det ikke forekommer sagligt begrundet, at et zoneforbud skal kunne udstedes med en radius på op til 1.000 meter. Der består herved en betydelig risiko for, at en person med zoneforbud uforvarende kommer ind i et ”forbudt” område. Landsforeningen henviser endvidere til, at Rigspolitiet ifølge lovforslaget har oplyst, at et zoneforbud med en radius på 500 meter i de fleste tilfælde er tilstrækkeligt.

Den Sociale Retshjælp anfører, at det kan være problematisk at udvide zoneforbuddet til 1.000 meter, da dette i nogle tilfælde vil kunne afskære bandemedlemmer fra at kunne se deres familie. Det er i den forbindelse vigtigt for et bandemedlem i et exit-forløb at få lov til at se familie og venner (som ikke er en del af banden). Politiet bør kunne give bandemedlemmer i exit-forløb kortvarig dispensation til f.eks. at gå til familiefødselsdage inden for zonen.

Som beskrevet under lovforslagets pkt. 5.2.2 har Rigspolitiet oplyst, at den nuværende geografiske udstrækning af et zoneforbud på 500 meter i de fleste tilfælde vil være tilstrækkelig. Imidlertid kan det ikke udelukkes, at der i visse områder i konkrete situationer kan være behov for en større geografisk udstrækning, f.eks. fordi grupperinger kan ”arbejde” og have deres gang i et større område, eksempelvis et samlet boligområde.

Rigspolitiet har derfor oplyst, at det ud fra en politifaglig vurdering kan være hensigtsmæssigt i visse situationer efter en konkret vurdering at kunne fastsætte en forbudszone med større radius end 500 meter.

Hvis lovforslaget vedtages, vil Justitsministeriet på den baggrund i medfør af den gældende politilovs § 23, stk. 1 og 2, indsætte en ny bestemmelse i ordensbekendtgørelsen, hvorefter politiet efter en konkret vurdering vil få adgang til at udstede zoneforbud med en radius på op til 1.000 meter, når geografiske eller andre hensyn tilsiger det.

Et zoneforbud vil som udgangspunkt fortsat indebære et forbud mod at færdes frem og tilbage eller tage ophold i et bestemt område med en radius på 500 meter fra det sted, hvor den særligt utryghedsskabende adfærd, der har givet anledning til forbuddet har fundet sted, jf. ordensbekendtgørelsens § 6, stk. 4.

Politiet vil imidlertid i medfør af den nye bestemmelse efter en konkret vurdering, når geografiske eller andre hensyn tilsiger det, kunne udstrække zonen op til 1.000 meter, forudsat at de øvrige betingelser for at meddele et zoneforbud er til stede.

Et sådant udvidet zoneforbud vil – i lighed med et almindeligt zoneforbud efter ordensbekendtgørelsens § 6, stk. 4 – omfatte den pågældendes færden frem og tilbage eller ophold i det omfattede område.

Det fremgår i den forbindelse af vejledning nr. 9312 af 18. juni 2009 om meddelelse af zoneforbud efter ordensbekendtgørelsens § 6, stk. 4, at den pågældendes blotte passage af et område i lighed med forbud efter ordensbekendtgørelsens § 6, stk. 2 og 3, ikke vil være omfattet af zoneforbuddet. En person, der er blevet meddelt et zoneforbud, må således gerne passere gennem det område, der er omfattet af forbuddet, så længe passagen ikke kan siges at have karakter af en færden frem og tilbage eller egentligt ophold i området.

Herudover fremgår det, at hvis en person bor eller arbejder inden for det område, der er omfattet af forbuddet, vil den pågældende i øvrigt kunne bevæge sig frit til og fra sin bopæl eller arbejdsplads og ud i sit lokalområde, men vedkommende vil ikke ellers kunne opholde sig i området.

Endelig fremgår det, at det i praksis vil betyde, at den pågældende – trods zoneforbuddet – vil kunne færdes i området med henblik på at foretage al-

mindelige dagligdags gøremål, herunder f.eks. indkøb, lægebesøg, biblioteksbesøg mv.

2.2.5. Afskæring af prøveløsladelse og udgang under verserende voldelige konflikter (lovforslagets § 1, nr. 2, 6, 7 og 8, og lovforslagets § 5, nr. 2 og 3)

Østre Landsret finder, at begreberne ”gruppetilknytning” og ”verserende voldelig konflikt” er vage begreber om svært konstaterbare forhold, som må forventes i praksis at give anledning til fortolkningsmæssige og bevismæssige vanskeligheder.

Herudover finder landsretten, og tilsvarende **Landsforeningen af Forsvarsadvokater**, det principielt betænkeligt, at frihedsberøvelse i form af afskæring af prøveløsladelse ikke knytter sig til den pågældendes egne forhold eller de strafbare handlinger, som vedkommende er sigtet eller dømt for, men til forhold og handlinger, som den pågældende efter omstændighederne ikke har ansvar for eller indflydelse på.

Østre Landsret og **Vestre Landsret** bemærker i øvrigt, at det af lovbetænkningerne fremgår, at kriminalforsorgen ved afgørelser om prøveløsladelse skal lægge politiets oplysninger uprøvet til grund, hvorimod betænkningerne ikke indeholder oplysninger om intensiteten af en domstolsprøvelse efter straffuldbyrdelseslovens § 112, nr. 6. Landsretterne antager, at domstolene i givet fald vil skulle foretage en sædvanlig prøvelse af kriminalforsorgens afgørelser, herunder af det faktuelle grundlag for politiets og kriminalforsorgens vurderinger i sagerne, og finder, at der bør indsættes en præciserende bemærkning herom.

Foreningen af Fængselsinspektører m.fl. anfører, at det erfaringsmæssigt ikke altid er nemt at få de fornødne informationer om rocker- og bandetilhørsforhold, og at tilknytningen ikke altid kan vurderes præcist i forhold til intensitet og seriøsitet. De retsvirkninger af forslaget, der vedrører begrænsninger i mulighed for udgang og prøveløsladelse, kan derfor risikere at ramme mindre præcist. Der bør derfor være plads til en mere individualiseret vurdering, hvor der også kan tages hensyn til den pågældende indsattes udvikling i fængslet og de initiativer, der er taget af fængslet for at imødegå en tilbagevenden til rocker- og bandemiljøet. Hvis dette ikke sker, vil de foreslåede initiativer kunne medvirke til at forhindre ellers fornuftige forløb med det formål at begrænse kriminaliteten og tilknytningen til rocker- og bandemiljøet.

Kriminalforsorgsforeningen vurderer, at forslaget vil have en vis præventiv effekt, og anbefaler samtidig, at det i lovbemærkningerne nøje præciseres, hvornår bestemmelsen kan finde anvendelse. Afskæring af prøveløsladelse vil sandsynligvis medføre et ikke uvæsentligt antal proforma henvendelser om deltagelse i et exit-program.

Faggruppen af Socialrådgivere i Kriminalforsorgen påpeger, at klagemulighederne fremover vil blive indskrænket, idet afslag ikke vil kunne indsendes som ”uenighedssag” til Direktoratet for Kriminalforsorgen, men kun domstolsprøves. Dette vil gå alvorligt ud over den enkelte indsattes retssikkerhed. Domstolsprøvelse kan for mange være et stort skridt og vil formentlig afholde nogle fra at klage. Faggruppen er bekymret for, at afgørelsen om afskæring af prøveløsladelse ligger hos politiet.

Faggruppen påpeger desuden, at prøveløsladelse skal ses som en væsentlig del af resocialiseringen. Der er i den forbindelse risiko for, at miljøet i fængslerne bliver hårdere, og at rocker- og bandemedlemmer mister motivationen for at følge reglerne under afsoning, hvis deres frihedsgoder indskrænkes. Faggruppen frygter endvidere, at rocker- og bandemedlemmer helt vil blive afskåret fra frigang, da det vil være vanskeligt at etablere et sådant forløb, hvis der hele tiden er risiko for, at tilladelsen tilbagekaldes på grund af konflikter i den gruppering, som den indsatte tilhører.

Det Kriminalpræventive Råd finder, at det er væsentligt, at politiet i sit skøn tager højde for det resocialiserende aspekt i forbindelse med prøveløsladelse. Hvis den unge f.eks. skal prøveløslades med henblik på ordinær beskæftigelse og selvforsørgelse, bør dette element veje tungt.

Institut for Menneskerettigheder påpeger bl.a., at enhver har ret til frihed og personlig sikkerhed efter Den Europæiske Menneskerettighedskonvention artikel 5, stk. 1, litra a. Ingen må berøves friheden undtagen i en række nærmere opregnede tilfælde, herunder ved ”lovlig forvaring af en person efter domfældelse af en kompetent domstol”. Instituttet anbefaler, at der redegøres for overensstemmelsen mellem menneskeretten og forslagets bestemmelser om afskæring af prøveløsladelse og udgang under verserende voldelige konflikter. Udformningen af lovforslagets bestemmelser herom bør særligt genovervejes, således at politiet ikke har afgørende indflydelse på afskæring af udgang og prøveløsladelse. Det bør herunder uddybes i lovforslagets bestemmelser, hvordan politiet skal begrunde og

eventuelt dokumentere sin udtalelse til brug for kriminalforsorgens afgørelse.

Retspolitisk Forening anfører, at de foreslåede regler om afskæring af prøveløsladelse og udgang forekommer unødigt restriktive og retssikkerhedsmæssigt betænkelige med ”elastiske” kriterier, f.eks. ”verserende voldelige konflikter”.

Den Sociale Retshjælp finder, at det er nødvendigt at fastsætte nogle klare retningslinjer for, hvornår en voldelig konflikt vil skulle anses for verserende.

Forslaget om, at prøveløsladelse og udgang under visse betingelser skal afskæres, er udtryk for en afvejning mellem flere modsatrettede hensyn.

Som det fremgår af pkt. 6.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, opstår der fortsat meget voldsomme uroligheder i rocker- og bandemiljøet, hvorunder der bl.a. anvendes skydevåben, ligesom det kan konstateres, at mange dømte med tilknytning til navnlig rocker- og bandemiljøet efter endt afsoning hurtigt vender tilbage til miljøet og dermed desværre for ofte ender i ny kriminalitet eller bliver involveret i de voldelige konflikter, som har kendetegnet dette miljø. Efter Justitsministeriets opfattelse er der grund til at træffe meget skrappe foranstaltninger, som klart viser, at samfundet ikke kan acceptere og derfor vil bekæmpe konflikter i rocker- og bandemiljøet, og i det lys bør der efter ministeriets opfattelse ske en markant skærpelse af reglerne om udgang til og prøveløsladelse af indsatte med tilknytning til f.eks. rocker- og bandemiljøet.

Som det fremgår af pkt. 6.2.1.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger, er forslaget udtryk for, at tilknytning til f.eks. en rocker- eller bande-gruppe, der aktivt deltager i en verserende voldelig konflikt, i sig selv indebærer en risiko for, at den dømte på fri fod vil blive inddraget i aktiviteter, som strider imod formålet med udgangen eller prøveløsladelsen. Meddelelse af tilladelse til udgang eller prøveløsladelse vil således kunne bidrage til, at en verserende voldelig konflikt fortsættes og eventuelt optrappes med deraf følgende øget utryghed og fare for det almindelige samfundsliv. Med henblik på at tilgodese hensynet til politiets forebyggende virksomhed finder Justitsministeriet, at der ikke i en sådan situation bør meddeles udgang til eller ske prøveløsladelse af den pågældende.

Formålet med forslaget er således at begrænse adgangen til udgang og prøveløsladelse for indsatte, der skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, der på tidspunktet for udgang eller prøveløsladelse er aktivt involveret i en verserende voldelig konflikt med en anden gruppe af personer, når der inden for den gruppe, som den dømte skønnes at have tilknytning til, som led i konflikten er anvendt skydevåben mv. Forslaget vil navnlig have betydning for indsatte med tilknytning til rocker- eller bandemiljøet.

Forslaget indebærer, at udgang og prøveløsladelse ikke kan finde sted, hvis den dømte af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, som er aktivt involveret i en verserende voldelig konflikt med en anden gruppe af personer, og politiet oplyser, at der inden for den gruppe, som den dømte skønnes at have tilknytning til, som led i konflikten enten er anvendt skydevåben eller er anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180.

Om forståelsen af begrebet "en verserende voldelig konflikt" henvises til pkt. 6.2.1.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget samt bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2 (straffelovens § 38, stk. 5). Som det desuden fremgår heraf, vil det bero på et politifagligt skøn, om der er tale om en verserende voldelig konflikt.

For så vidt angår kravet om en særlig gruppetilknytning er det en betingelse for at bringe de foreslåede bestemmelser i anvendelse, at den dømte ifølge politiets skøn har en stærk tilknytning til den pågældende persongruppe. Det bemærkes i den forbindelse, at politiet allerede i dag efter omstændighederne foretager en vurdering af spørgsmålet om en dømts gruppetilknytning, herunder i forbindelse med afsoningens påbegyndelse. Som det fremgår af pkt. 6.2.1.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, forudsættes det, at kriminalforsorgen i forbindelse med en høring af politiet vil skulle give politiet oplysninger om den dømts afsoningsforhold, som skønnes at kunne have relevans for politiets vurdering af sagen, herunder spørgsmålet om den dømts gruppetilknytning. Det kan f.eks. være oplysninger om, at den pågældende under afsoningen muligvis har frasagt sig sit medlemskab eller på anden måde kan være udtrådt af den pågældende gruppering.

Som nævnt sigter forslaget om afskæring af prøveløsladelse og udgang bl.a. på at tilgodese hensynet til politiets forebyggende virksomhed. Endvi-

dere vil de oplysninger, som kan danne grundlag for afskæring efter de foreslåede bestemmelser, være af politifaglig karakter. Justitsministeriet finder det derfor velbegrunder, at skønnet ligger hos politiet, og at kriminalforsorgen ikke vil skulle foretage en prøvelse eller vurdering af politiets oplysninger.

Politiet vil i forbindelse med en høring få lejlighed til udtale sig om de forhold, som har betydning for spørgsmålet om udgang eller prøveløsladelse i henhold til de foreslåede bestemmelser. Som det fremgår af pkt. 6.2.1.4 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, indebærer forslaget ikke, at der indføres en pligt for politiet til at udtale sig. Der vil kunne forekomme tilfælde, hvor politiet skønner, at det af politimæssige eller efterforskningsmæssige grunde er mere hensigtsmæssigt at undlade at afgive en udtalelse. Som det ligeledes fremgår, vil der tilsvarende kunne forekomme tilfælde, hvor politimæssige eller efterforskningsmæssige hensyn vil have indvirkning på omfanget og detaljeringsgraden af den udtalelse, som politiet afgiver.

Henset hertil og til, at der er tale om et konkret politifagligt skøn, som skal lægges uprøvet til grund af kriminalforsorgen, finder Justitsministeriet det ikke hensigtsmæssigt at fastsætte nærmere regler om, hvordan og i hvilket omfang skønnet skal begrundes og dokumenteres.

Det følger af straffuldbyrdelseslovens § 112, nr. 6, at afgørelser om at nægte prøveløsladelse i en række tilfælde kan prøves ved domstolene. Lovforslaget indebærer ikke ændringer i denne bestemmelse, herunder ændringer af prøvelsens intensitet. Som foreslået af Østre Landsret og Vestre Landsret er det under pkt. 6.2.1.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger præciseret, at de oplysninger fra politiet, som kriminalforsorgens afgørelse vil være baseret på, under en eventuel domstolsprøvelse vil blive underlagt en almindelig prøvelse på lige fod med sagens øvrige oplysninger.

Som anbefalet af Institut for Menneskerettigheder er der endvidere under pkt. 6.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger indsat en beskrivelse af den foreslåede ordnings forhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 5. Som det fremgår heraf, er ordningen efter Justitsministeriets opfattelse ikke i strid med konventionen.

I relation til spørgsmålet om proforma henvendelser vedrørende deltagelse i exit-programmer bemærkes, at der som led i flerårsaftalen for kriminal-

forsorgens økonomi i 2013-2016 bl.a. er indgået aftale om at styrke ordningen med bandeexit, herunder ved at udbygge kriminalforsorgens efterretningsystem og klientsystem, som bl.a. bruges i forbindelse med afdækning og monitorering af bandetilhørsforhold og vurdering af realiteten i ønsket om exit, jf. pkt. 1.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

2.2.6. Skærpede vilkår for prøveløsladelse (lovforslagets § 1, nr. 1, 3, 4, 5, 7, 9 og 10, og lovforslagets § 5, nr. 3)

Østre Landsret anfører, at det fremgår af bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 39, stk. 3, at overtrædelse af vilkår efter denne bestemmelse som udgangspunkt skal medføre beslutning om genindsættelse, uanset at dette efter straffelovens § 40, stk. 2, nr. 3, forudsætter, at der foreligger særlige omstændigheder. En sådan sanktion må forudsætte, at vilkårets nærmere omfang fremgår med en tilstrækkelig klarhed, herunder hvilke personer den pågældende ikke må omgås.

Østre Landsret bemærker endvidere, at det af lovudkastets bemærkninger fremgår, at kriminalforsorgen ved fastsættelse af særlige vilkår for prøveløsladelse skal lægge politiets oplysninger uprøvet til grund. Derimod indeholder bemærkningerne ikke oplysninger om intensiteten af en domstolsprøvelse efter straffuldbyrdslovens § 112, nr. 7. Landsretten antager, at domstolene i givet fald vil skulle foretage en sædvanlig prøvelse af kriminalforsorgens afgørelser, herunder af det faktuelle grundlag for politiets og kriminalforsorgens vurderinger i sagerne. Det bør overvejes at indsætte en præciserende bemærkning herom.

Kriminalforsorgsforeningen støtter forslaget om skærpede vilkår ved prøveløsladelse.

Landsforeningen af Forsvarsadvokater bemærker, at ingen af de grupperinger, som lovforslaget tager sigte på, er gjort ulovlige efter den særligt forskrevne procedure i grundloven. Det er således problematisk helt at forhindre en prøveløsladt i at have omgang med bestemte personer.

Institut for Menneskerettigheder finder, at lovforslagets bestemmelser om skærpede vilkår for prøveløsladelse må anses for at ligge inden for rammerne af menneskeretten. Der overlades dog en meget vid skønsmargen til politiet i forhold til at vurdere, hvorvidt den dømte har ”tilknytning til en gruppe af personer, hvor de pågældende personer tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet”. Når skønsmargenen er så vid, bliver

bestemmelsen vag. Det bør uddybes, hvordan politiet skal begrunde og eventuelt dokumentere sin udtalelse til brug for kriminalforsorgens afgørelse om fastsættelse af skærpede vilkår for prøveløsladelse.

Den Sociale Retshjælp finder, at det er nødvendigt at fastsætte nogle klare retningslinjer for, hvornår et bandemedlem må anses for at være i kontakt med sin gruppering. Samtidig påpeger Retshjælpen, at det kan være svært at undgå kontakt, hvis bandemedlemmet har familiemedlemmer i grupperingen, eller hvis familiemedlemmer bor der, hvor grupperingen holder til.

De foreslåede skærpede prøveløsladelsesvilkår vil indebære, at den pågældende i hele prøvetiden som udgangspunkt ikke må opholde sig sammen med eller på anden måde have kontakt med andre med tilknytning til samme persongruppe. Om afgrænsningen og rækkevidden af de skærpede vilkår, herunder muligheden for at have kontakt med nærstående, henvises til pkt. 6.2.2.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Som det bl.a. fremgår heraf, udelukker det foreslåede skærpede vilkår ikke, at den pågældende i prøvetiden opholder sig sammen med eller har kontakt med andre med tilknytning til samme gruppe som led i varetagelsen af et anerkendelsesværdigt formål. Der er således ikke tale om, at de pågældende prøveløsladte er fuldstændig udelukket fra at have kontakt med bestemte personer. Kontakt, der sker som led i forsamlingsvirksomhed med et politisk eller andet meningsbefordrende øjemed, vil – som anført i lovforslagets almindelige bemærkninger – således ikke skulle anses som en vilkårsovertrædelse.

Anvendelsen af de skærpede prøveløsladelsesvilkår vil bl.a. forudsætte, at den dømte af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, som tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet. Spørgsmålet om, hvorvidt en gruppe af personer tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, vil således bero på en politifaglig vurdering.

Da der er tale om et konkret politifagligt skøn, som skal lægges uprøvet til grund af kriminalforsorgen, finder Justitsministeriet det ikke hensigtsmæssigt at fastsætte nærmere regler om, hvordan og i hvilket omfang skønnet skal begrundes og dokumenteres.

Formålet med de skærpede vilkår er bl.a. at understøtte den enkeltes muligheder for at genetablere en normal tilværelse bedst muligt ved at modvirke, at den pågældende efter prøveløsladelsen straks søger tilbage til sit

hidtidige kriminelle miljø og forfalder til at begå ny kriminalitet, herunder kriminalitet som planlægges og udføres i organiserede kriminelle miljøer. Det kan således konstateres, at der fortsat er en alt for stor tilslutning til grupper af personer, som befinder sig i eller omkring et kriminelt miljø, og hvor samvær med de pågældende personer må antages at virke som katalysator for kriminalitet. De skærpede vilkår har således til formål at modvirke kriminalitet.

På baggrund af Østre Landsrets bemærkninger er det præciseret i lovforslagets almindelige bemærkninger (pkt. 6.2.2.5), at en endelig administrativ afgørelse om at genindsætte den dømte som følge af en vilkårsovertrædelse til fortsat afsoning efter straffelovens § 40, stk. 2, eller § 42, stk. 2, som hidtil vil kunne kræves indbragt for domstolene efter reglerne i straffuldbyrdelseslovens § 112, nr. 7, inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den dømte. Med lovforslaget foreslås således ingen ændringer i reglerne om domstolsprøvelse af administrative afgørelser om genindsættelse til afsoning. De oplysninger, herunder fra politiet, som kriminalforsorgens afgørelse om genindsættelse vil være baseret på, vil således under en eventuel domstolsprøvelse blive underlagt en almindelig prøvelse.

2.2.7. Udvidet brug af rocker- og bandevilkår ved udgang

Advokatrådet, Danske Advokater og Landsforeningen af Forsvarsadvokater finder det betænkeligt, at de udgangsvilkår, som i dag anvendes over for personer med tættere tilknytning til rocker- og bandemiljøet, udvides til også at omfatte visse dømte, som har en løsere tilknytning til rocker- eller bandemiljøet. Det anføres i den forbindelse, at det er ganske usikkert, hvad der ligger i ”løsere tilknytning til rocker- eller bandemiljøet”, hvilket indebærer risiko for, at skærpelsen vil ramme personer, der ikke er en del af rocker- eller bandemiljøet.

Faggruppen af Socialrådgivere i Kriminalforsorgen betegner den foreslåede udvidelse som særdeles skrøbelig og anbefaler en central enhed, der skal varetage alle sager om brug af rocker- og bandevilkår i fængslerne, således at kriterierne bliver de samme. Mange bandemedlemmer afsoner i dag på almindelig fællesskabsafdeling. Det er usikkert, hvor meget der skal til, før ”almindelige indsatte” pludselig bliver registreret med en ”løs tilknytning”.

De såkaldte rocker- og bandevilkår anvendes over for indsatte med tilknytning til rocker- og bandemiljøet, som meddeles tilladelse til udgang.

Vilkårene anvendes i dag kun i yderst få tilfælde over for personer med en løsere tilknytning til rocker- og bandemiljøet. Den foreslåede praksisændring vil medføre, at de pågældende vilkår vil blive fastsat i forhold til flere løsere tilknyttede fremover.

Formålet med ændringen er at dæmme op for, at f.eks. unge, som føler sig tiltrukket af rockere og bandemedlemmer og derfor bevæger sig i kanten af dette miljø, sluses ind i kriminelle aktiviteter inden for rocker- og bandemiljøet.

Ændringen retter sig mod de særlige tilfælde, hvor kriminalforsorgen er i besiddelse af viden om en løsere tilknytning til rocker- eller bandemiljøet.

2.2.8. Forsøgsordning med elektronisk overvågning (GPS-fodlænker mv.) (lovforslagets § 5, nr. 4)

Kriminalforsorgsforeningen støtter forslaget om en forsøgsordning med anvendelse af elektronisk overvågning.

Landsforeningen af Forsvarsadvokater finder, at overvågning med GPS er ganske indgribende. Landsforeningen noterer sig bemærkningerne i lovforslaget, hvoraf det fremgår, at der som led i en forsøgsordning indføres procedurer, der sikrer, at registrerede oplysninger om den dømtes færden løbende slettes, når kontrollen med overholdelsen af det vilkår, som den elektroniske overvågning skal sikre overholdelsen af, er gennemført. Landsforeningen noterer sig også, at der i forbindelse med udarbejdelsen af bekendtgørelsen om forsøgsordningen vil blive indhentet en udtalelse fra Datatilsynet.

Institut for Menneskerettigheder finder, at elektronisk overvågning med GPS som tvungent vilkår for prøveløsladelse udgør et indgreb i retten til privatliv efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8. Afhængigt af ordningens nærmere gennemførelse kan det ikke afvises, at GPS-overvågning i konkrete tilfælde kan udgøre en krænkelse af artikel 8. Instituttet anbefaler på den baggrund, at der i lovforslaget redegøres for forsøgsordningens overensstemmelse med menneskeretten.

Instituttet anfører endvidere, at de nærmere omstændigheder for, hvordan elektronisk overvågning skal foregå, og hvilke prøveløsladelses- og udgangsformer der kan omfattes, bør uddybes i lovbemærkningerne. En eventuel senere permanent løsning om vilkårskontrol med GPS-fodlænke

bør i øvrigt reguleres ved lov og ikke ved bekendtgørelse, således at der sikres en høj grad af præcision i hjemmelsgrundlaget.

Retspolitisk Forening anfører, at den foreslåede hjemmel til at fastsætte regler om en forsøgsordning med elektronisk overvågning ved visse prøveløsladelser og udgange kan være velbegrundet afhængig af, hvordan ordningen til sin tid udformes.

Der er under pkt. 6.3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger indsat en beskrivelse af den foreslåede ordnings forhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8. Som det fremgår heraf, er ordningen efter Justitsministeriets opfattelse ikke i strid med konventionen.

Med lovforslaget indføres der som nævnt hjemmel til at iværksætte en forsøgsordning med anvendelse af elektronisk overvågning ved prøveløsladelse og udgang. Lovforslagets bemærkninger indeholder en beskrivelse af rammerne for forsøget, herunder de særlige hensyn, som skal indgå ved etableringen af forsøget under hensyn til, at der netop er tale om et forsøg, og under hensyn til indgrebets karakter. Imidlertid tilsiger hensynet til at opnå så brugbare resultater som muligt af forsøget, at der ikke i loven opstilles for snævre rammer for forsøgsordningen, og at det bliver muligt eventuelt at tilpasse forsøget undervejs, hvis der viser sig behov for det.

Det foreslås på denne baggrund, at de nærmere regler om forsøgsordningen fastsættes i en bekendtgørelse. Bekendtgørelsen vil bl.a. indeholde regler om, hvordan den elektroniske overvågning skal foregå, og hvilke prøveløsladelses- og udgangsformer der skal være omfattet af ordningen.

Hvis der på et senere tidspunkt indføres en permanent ordning med elektronisk overvågning ved prøveløsladelse og udgang, vil der i den forbindelse blive taget stilling til det nærmere indhold heraf, herunder i hvilket omfang reguleringen bør ske ved lov eller bekendtgørelse.

2.2.9. Varetægtsfængsling efter dom (lovforslagets § 2, nr. 3)

Østre Landsret henviser til sit høringssvar af 21. april 2009 vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven m.fl. (Styrket indsats mod bandekriminalitet m.v.) (L 122) og anfører, at den foreslåede bestemmelse fortsat indeholder vage begreber, som kan give anledning til fortolkningsmæssige vanskeligheder, samt udgør et – principielt betænkeligt – brud med hidtidig tradition på området.

Østre Landsret og Den Danske Dommerforening finder det principielt betænkeligt, at frihedsberøvelse i form af varetægtsfængsling ikke knytter sig til den pågældendes egne forhold eller de strafbare handlinger, som vedkommende er sigtet eller dømt for, men til forhold og handlinger som den pågældende efter omstændighederne ikke har ansvar for eller indflydelse på.

Landsforeningen af Forsvarsadvokater anfører, at der savnes en analyse af det praktiske anvendelsesområde for bestemmelsen, som umiddelbart forekommer snævert eller ikke-eksisterende i lyset af retsplejelovens § 769, stk. 1, jf. § 762, stk. 2, nr. 1 og 2 og § 762, stk. 1, nr. 2.

Retspolitisk Forening anfører, at forslaget om yderligere varetægtsfængsling for visse tidligere dømte på grund af håndhævelsessensyn forekommer at være for vidtgående.

Som det fremgår af pkt. 7.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger, blev den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 769, stk. 2, indsat ved lov nr. 501 af 12. juni 2009 med henblik på at fastholde en fornøden fasthed og konsekvens i retshåndhævelsen.

Den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 769, stk. 2, er på visse punkter udformet i overensstemmelse med den gældende bestemmelse i straffelovens § 81 a, hvilket indebærer, at hensynet til retshåndhævelsen skal vurderes under hensyntagen til den pågældendes tilknytning til en gruppe af personer, som deltager i et nærmere kvalificeret opgør.

Med lovforslaget foreslås straffelovens § 81 a imidlertid udvidet (lovforslagets § 1, nr. 11 og 12 (forslag til straffelovens § 81 a, stk. 1 og 2)), så den kan finde anvendelse dels i en tidligere fase af en konflikt, dels uafhængigt af, om konflikten på gerningstidspunktet (fortsat) må anses for at være verserende.

Efter Justitsministeriets opfattelse er der ikke tilstrækkeligt sammenfald mellem på den ene side de hensyn, der ligger bag forslaget om at ændre straffelovens § 81 a og det heraf følgende udvidede anvendelsesområde, og på den anden side de hensyn og det anvendelsesområde, der efter Justitsministeriets opfattelse også fremover bør gælde for den særlige varetægtsfængslingsbestemmelse i retsplejelovens § 769, stk. 2.

Efter Justitsministeriets opfattelse fører de hensyn, der ligger bag de foreslåede regler om afskæring af prøveløsladelse og udgang, derimod til, at retsplejelovens § 769, stk. 2, bør ændres, således at den både sprogligt og indholdsmæssigt bringes i overensstemmelse med de foreslåede regler om afskæring af prøveløsladelse og udgang under verserende voldelige konflikter (lovforslagets § 1, nr. 2, 6, 7 og 8 (forslag til straffelovens § 38, stk. 5, § 40 a, stk. 7, § 41, stk. 2 og § 41, stk. 3), og lovforslagets § 5, nr. 2 og 3 (forslag til lov om fuldbyrdelse af straf m.v. § 46, stk. 3, og § 81)).

Det er således Justitsministeriets opfattelse, at retsplejelovens § 769, stk. 2, fortsat har sin berettigelse. Det er herved Justitsministeriets opfattelse, at der er behov for at varetægtsfængsle personer, som har tilknytning til grupper, der deltager i verserende voldelige konflikter af nærmere bestemt karakter, idet det vil kunne virke krænkende, at den pågældende er på fri fod, når der ved en fældende dom foreligger særlig bestyrket mistanke om, at den pågældende har begået kriminalitet af en sådan grovhed, som har kunnet medføre en ubetinget straf på mere end 30 dages fængsel.

Som det fremgår, vil det efter den foreslåede bestemmelse i § 769, stk. 2, fortsat være en betingelse for varetægtsfængsling, at den tiltalte er idømt ubetinget fængsel i mere end 30 dage for en lovovertrædelse, og at hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at den tiltalte ikke er på fri fod.

Hvor hensynet til retshåndhævelsen efter den gældende bestemmelse skal vurderes under hensyntagen til den pågældendes tilknytning til en gruppe af personer, som deltager i et nærmere kvalificeret opgør, vil hensynet til retshåndhævelsen med den foreslåede bestemmelse fremover skulle vurderes under hensyntagen til, at den pågældende har tilknytning til en gruppe af personer, som er aktivt involveret i en nærmere kvalificeret konflikt.

Efter den foreslåede bestemmelse vil den pågældende således skulle have tilknytning til en gruppe af personer, som er aktivt involveret i en verserende voldelig konflikt med en anden gruppe af personer. Det er samtidig et krav, at der inden for den gruppe, som den dømte har tilknytning til, som led i konflikten enten er anvendt skydevåben eller er anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180.

Som efter gældende ret vil den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 769, stk. 2, ikke have selvstændig betydning i tilfælde, hvor en eller flere af

de øvrige fængslingsgrunde i retsplejelovens § 762, stk. 1 og 2, jf. § 769, kan anvendes. Det indebærer navnlig, at bestemmelsen ikke har betydning i tilfælde, hvor fængsling kan ske på grund af gentagelsesfare, jf. § 762, stk. 1, nr. 2, hvor der er idømt en så langvarig fængselsstraf, at den pågældende kan fængsles under hensyn til grovheden af den begåede kriminalitet, jf. § 762, stk. 2, nr. 1, eller hvor der foreligger et af de særlige tilfælde, som er omfattet af § 762, stk. 2, nr. 2.

Den foreslåede ændring af § 769, stk. 2, indebærer, at bestemmelsens anvendelsesområde udvides. Som det fremgår af pkt. 7.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, forudsættes det dog fortsat, at den foreslåede bestemmelse alene påberåbes i klare tilfælde.

2.2.10. Hurtigere gennemførelse af indenretlig afhøring (lovforslagets § 2, nr. 2)

Østre Landsret og **Den Danske Dommerforening** bemærker, at det navnlig i sagskomplekser med flere sigtede og forsvarere efter omstændighederne vil kunne være vanskeligt i praksis at gennemføre anticiperet bevisførelse i form af afhøring inden for den fastsatte frist på 2 uger.

Østre Landsret bemærker, på linje med **Vestre Landsret** og **Dommerforeningen**, samtidig, at en afhøring, der er foretaget uden forsvarerens tilstedeværelse, efter omstændighederne ikke vil kunne udgøre det eneste eller afgørende bevis i en straffesag, jf. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention artikel 6. Det bør overvejes at tilføje en bemærkning herom.

Advokatrådet, **Danske Advokater** og **Landsforeningen af Forsvarsadvokater** anfører, at udgangspunktet er og må være, at vidner føres umiddelbart for den dømmende ret, og at hovedforhandling derfor bør afholdes så hurtigt som muligt. I de situationer, hvor indenretlig afhøring kommer på tale, er det afgørende, at den beskikkede forsvarer skal have en reel mulighed for at møde personligt, ligesom den sigtede skal have lejlighed til at være til stede i retten. Hensynet til, at den beskikkede forsvarer kan møde personligt – og selv foretage kontraafhøring – vejer tungere end overholdelse af en tidsfrist på 2 uger.

Som nærmere anført i de almindelige bemærkninger til lovforslaget (pkt. 8.2) har Rigsadvokaten over for Justitsministeriet tilkendegivet, at det i nogle sager er af afgørende betydning for at opnå formålet med bestem-

melsen i retsplejelovens § 747, stk. 2, at den indenretlige afhøring finder sted hurtigt.

Justitsministeriet finder bl.a. på denne baggrund, at retsplejeloven bør ændres, således at fristreglen i retsplejelovens § 747, stk. 4, fremover også vil gælde for anmodninger om anticiperet bevisførelse efter retsplejelovens § 747, stk. 2, som indeholder en begæring om anvendelse af stk. 4.

Som beskrevet i de almindelige bemærkninger til lovforslaget (pkt. 8.2) skal forsvareren som udgangspunkt have lejlighed til at overvære afhøringen. Der skal derfor fra rettens side udfoldes betydelige bestræbelser for at sikre, at forsvareren har mulighed herfor. Det indebærer, at retten om nødvendigt må udvise meget betydelig fleksibilitet med hensyn til placeringen af tidspunktet for retsmødet inden for 2 ugers-fristen. I en situation, hvor forsvareren har mulighed for at være til stede, hvis retsmødet holdes kort tid efter udløbet af 2 ugers-fristen, bør retten endvidere efter omstændighederne kunne overskride 2 ugers-fristen alene af hensyn til at give forsvareren mulighed for at være til stede.

Hvis et vidne afhøres indenretligt, uden at forsvareren har eller senere får mulighed for at stille spørgsmål til vidnet, vil der i mange tilfælde ikke kunne domfældes på baggrund af vidnets forklaring, hvis forklaringen udgør det eneste eller det afgørende bevis i sagen. Det skyldes, at en sådan domfældelse efter omstændighederne vil kunne udgøre en krænkelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6 om retten til en retfærdig rettergang.

2.2.11. Udvidet adgang til at videregive oplysninger som led i kriminalitetsforebyggende indsatser (lovforslagets § 2, nr. 1)

Datatilsynet konstaterer, at der med den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 115 a indføres en udtrykkelig hjemmel til at videregive fortrolige personoplysninger, som fraviger persondatalovens §§ 6-8, men ikke persondatalovens øvrige bestemmelser. Datatilsynet er umiddelbart af den opfattelse, at der ved formuleringen af § 115 a fastsættes en væsentligt lempeligere mulighed – end efter persondataloven – for politiet til at videregive fortrolige, herunder følsomme, oplysninger om en ung lovovertræder til dennes forældre mv. Bestemmelsen indebærer dermed en forringelse af den beskyttelse, som i dag gælder for unge lovovertrædere, mod videregivelse af følsomme oplysninger om dem.

Datatilsynet finder det ikke umiddelbart godtgjort, at den foreslåede adgang for politiet til at videregive oplysninger er et proportionelt middel set i forhold til den nævnte forringelse af beskyttelsen af følsomme oplysninger om unge lovovertrædere.

Datatilsynet anfører særligt, at det er vanskeligt at se, at den foreslåede adgang for politiet til at videregive oplysninger om lovovertrædere over 25 år og lovovertrædere, der ikke er hjemmeboende, til deres forældre mv., er et proportionelt middel set i forhold til den forringelse, det indebærer for beskyttelsen af følsomme personoplysninger.

Det står derudover ikke Datatilsynet klart, hvorvidt det i praksis vil være muligt for politiet i en konkret situation at vurdere, om forældre eller andre med lignende tætte relationer til en ung lovovertræder vil kunne påvirke personen i en positiv retning, samt i hvilket omfang videregivelse af oplysninger er nødvendig for, at forældrene mv. kan påvirke den pågældende. Datatilsynet finder, at denne usikkerhed rejser grundlæggende databeskyttelsesretlige spørgsmål om, hvorvidt videregivelse kan anses for nødvendigt og proportionelt.

Datatilsynet bemærker, at det angivne formål med bestemmelsen – kriminalpræventiv indsats – efter tilsynets opfattelse er sagligt og anerkendelsesværdigt.

Datatilsynet finder på baggrund af ovenstående, at den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 115 a giver anledning til betænkeligheder i forhold til beskyttelsen af de registreredes personers privatliv. Det er på den baggrund Datatilsynets vurdering, at bestemmelsen kun bør gennemføres, hvis vægtige samfundsmæssige hensyn taler herfor. Dette beror efter Datatilsynets opfattelse på en politisk vurdering.

Kriminalforsorgsforeningen støtter forslaget om at gøre det lettere at videregive fortrolige oplysninger som led i en kriminalpræventiv indsats.

Det Kriminalpræventive Råd finder, at den foreslåede udvidelse af politiets adgang til at videregive fortrolige oplysninger er betænkelig. Ved at videregive fortrolige oplysninger om myndige personer er der risiko for, at disse personer marginaliseres, idet deres grundlæggende rettigheder tilsidesættes.

Institut for Menneskerettigheder anfører, at indgreb i retten til respekt for privatliv skal have hjemmel i lovgivning, forfølge et legitimt hensyn og være nødvendigt i et demokratisk samfund for at være i overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Instituttet konstaterer i den forbindelse, at der med lovforslaget skabes klar lovhjemmel til at videregive oplysninger, og at kriminalitetsforebyggelse er et legitimt hensyn, jf. konventionens artikel 8, stk. 2.

Lovbemærkningerne uddyber imidlertid ikke, hvornår hensynet til kriminalitetsforebyggelse vil kunne opveje hensynet til den enkeltes privatliv. Med lovforslaget pålægges politiet således ansvaret for at sikre, at videregivelse af oplysninger i konkrete sager opfylder Den Europæiske Menneskerettighedskonventionens krav om nødvendighed i et demokratisk samfund. Der bør udarbejdes en vejledning til politiet om anvendelsen af lovforslagets § 115 a i overensstemmelse med konventionens artikel 8 om retten til privatliv.

Instituttet finder det i udgangspunktet betænkeligt at fravige persondatalovens mindstekrav til beskyttelsen af personoplysninger og peger samtidig på, at lovforslaget ikke indeholder en nærmere afgrænsning af, hvor grænserne i persondataloven går i forhold til videregivelse af oplysninger. Der bør på den baggrund i lovforslaget redegøres nærmere for persondatalovens regulering af videregivelse af oplysninger.

Instituttet bemærker endvidere, at det – henset til, at der er tale om videregivelse til privatpersoner – i praksis vil kunne være vanskeligt at sikre, at de pågældende oplysninger ikke videregives til andre privatpersoner eller misbruges.

Instituttet finder i øvrigt, at formålet med videregivelse af oplysninger er usædvanligt, idet der er tale om videregivelse til private med henblik på at påvirke adfærd og forhold mellem private personer. Ifølge lovforslaget kan politiet videregive oplysninger som led i en kriminalpræventiv indsats. Det fremgår imidlertid ikke, om videregivelse af oplysninger for eksempel kan anvendes som et middel til at ”stresse” personer tilknyttet kriminelle miljøer, eller om oplysninger udelukkende kan videregives for at mobilisere et støttende netværk for den pågældende.

Instituttet finder desuden, at den berørte person som minimum skal høres forud for videregivelsen af personlige oplysninger, og at der så vidt muligt bør søges at få den pågældendes udtrykkelige samtykke til videregivelsen.

Instituttet anbefaler på den baggrund, at der i § 115 a indføres et krav om forudgående høring af og udtrykkelig accept fra berørte person, før oplysninger videregives.

Instituttet anbefaler endvidere, at aldersgruppen afgrænses nærmere i bestemmelsen, idet den foreslåede § 115 a efter sin ordlyd omfatter alle personer over 18 år.

Retspolitisk Forening anfører, at forslaget om at give politiet adgang til at udlevere fortrolige personoplysninger til private forekommer at være betænkeligt i forhold til de normalt gældende regler (forvaltningslov, persondatalov mv.). Foreningen henviser til de ”elastiske” kriterier og modtagerpersonkredse.

Den Sociale Retshjælp påpeger, at unge mennesker i risikogruppen ofte kommer fra socialt belastede familier, hvilket i praksis vil kunne give sig udslag i manglende samarbejdsevne hos både den unge og familien. Rets hjælpen udtrykker dog samtidig forståelse for, at der kan være behov for at videregive fortrolige oplysninger om en ung person over 18 år til dennes forældre, især når den pågældende stadig bor hjemme. Forældrene bør også orienteres, hvis den unge person fængsles.

Justitsministeriet noterer sig, at Datatilsynet har anført i sit hørings svar, at det med bestemmelsen angivne formål efter tilsynets opfattelse er sagligt og anerkendelsesværdigt.

Som det er nærmere beskrevet i lovforslagets almindelige bemærkninger (pkt. 9.2.1), har Rigspolitiet over for Justitsministeriet peget på, at det særligt i forhold til visse unge personer med en løsere tilknytning til kriminelle grupperinger i nogle tilfælde vil kunne være hensigtsmæssigt at inddrage disse personers forældre eller eventuelle andre ressourcepersoner, som har en tæt relation til den unge, i forbindelse med en kriminalpræventiv indsats. Dette vil bl.a. kunne nødvendiggøre, at de pågældende modtager oplysninger om den unges kriminelle adfærd eller tilknytning til kriminelle grupperinger.

Det er politiets erfaring med unge lovovertrædere over 18 år, der befinder i randen af de kriminelle grupperinger, at de ofte stadig er under betydelig indflydelse af deres forældre og på mange måder stadig er afhængige af forældrene. Politiet oplever mange af disse unge som umodne med en manglende konsekvensforståelse og med et fortsat behov for en vis ”vok-

sen-involvering”. Politiet oplever ofte, at de unge er bekymrede for den fordømmelse og konsekvens, som vil følge, hvis deres forældre får kendskab til deres kriminelle adfærd eller tilknytning til kriminelle grupperinger. De unge ønsker således ofte ikke, at forældrene har viden om deres kriminalitet eller tilknytning til kriminelle grupperinger, og de forsøger derfor at forhindre, at forældrene opnår et sådant kendskab.

Det er derfor politiets opfattelse, at det vil kunne være nyttigt i visse tilfælde at kunne oplyse forældrene eller eventuelle andre ressourcepersoner, som har en lignende tæt relation til den unge, om dennes kriminelle adfærd eller tilknytning til kriminelle grupperinger. Disse personer vil ofte stadig have en betydelig indflydelse på den unge – også selv om vedkommende er fyldt 18 år – og vil derfor potentielt kunne påvirke den unges adfærd i en positiv retning.

Som anført under pkt. 9.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger må det antages, at politiet efter den gældende lovgivning, herunder persondataloven, i visse tilfælde vil kunne videregive oplysninger om f.eks. myndige enkeltpersoners kriminelle adfærd eller tilknytning til kriminelle grupperinger uden samtykke fra vedkommende person. Dette vil f.eks. være tilfældet efter persondataloven, bl.a. hvis videregivelsen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrundes hemmeligholdelse, herunder hensynet til den oplysningen angår, jf. nærmere herom pkt. 9.1.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Herudover må videregivelse af oplysninger om myndige enkeltpersoners kriminelle adfærd eller tilknytning til kriminelle grupperinger efter de gældende regler i persondataloven antages i mange tilfælde alene at kunne ske med samtykke, jf. pkt. 9.1.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Justitsministeriet finder på den baggrund, at der bør indføres en udtrykkelig hjemmel til, at politiet kan videregive fortrolige oplysninger om myndige enkeltpersoner til forældre eller andre, herunder familiemedlemmer, der har lignende tætte relationer til den pågældende, hvis videregivelsen af oplysningerne er nødvendig som led i en kriminalpræventiv indsats over for den pågældende person.

Som nævnt ovenfor ønsker de unge ofte ikke, at forældre har viden om deres kriminalitet eller tilknytning til kriminelle grupperinger. Det bør derfor

ikke være et krav, at den pågældende person høres forud for videregivelsen, eller at der indhentes samtykke fra den pågældende forud for videregivelsen. Det bemærkes i øvrigt – som anført i bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 1 – at der ikke opstilles nærmere formkrav til politiets videregivelse af oplysninger. Politiet vil således kunne vælge den måde, der efter politiets opfattelse vil være mest effektiv i forhold til formålet med videregivelse af oplysningerne.

Som det videre fremgår af pkt. 9.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, forudsættes det, at videregivelsen må anses for nødvendig som led i en kriminalpræventiv indsats over for den, som oplysningerne angår. Politiet vil alene kunne videregive de oplysninger, som er nødvendige for, at forældre mv. kan opnå en sådan viden om kriminalitetens omfang og karakter, at de er i stand til at vurdere situationen og har mulighed for at påvirke den pågældendes adfærd. Politiet vil desuden i hvert enkelt tilfælde skulle vurdere, om det konkret er nødvendigt at videregive de pågældende oplysninger, for at forældre mv. er i stand til at udføre denne opgave, samt om der er grund til at antage, at netop den person, hvortil videregivelse sker, vil kunne påvirke den unge i en positiv retning og derved bidrage til at forhindre, at den unge udvikler eller fortsætter en kriminel adfærd, herunder udbygger sin tilknytning til en kriminel gruppering.

Det fremgår desuden af pkt. 9.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at kerneområdet for bestemmelsen vil være enkeltpersoner i aldersgruppen 18-25 år, der også er målgruppen for SSP+-samarbejdet, og som har en løsere tilknytning til kriminelle grupperinger. SSP+-samarbejdet er nærmere beskrevet i pkt. 9.1.1.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Bestemmelsen er dog ikke begrænset hertil, så længe videregivelse kan anses for nødvendig som led i en kriminalitetsforebyggende indsats over for en person.

Uberettiget videregivelse af fortrolige, herunder følsomme, oplysninger modtaget i medfør af den foreslåede bestemmelse vil efter omstændighederne kunne straffes efter persondataloven og straffelovens § 264 d.

Som anført under pkt. 11.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger agter Justitsministeriet at udarbejde en ny vejledning om udveksling af oplysninger i forbindelse med det kriminalitetsforebyggende samarbejde mellem politiet og kommunerne mv. (SSP). Vejledningen vil indeholde en beskrivelse af mulighederne for – som led i det kriminalitetsforebyggende arbejde – at udveksle oplysninger mellem politi og kommuner mv. En beskrivel-

se af reglerne om videregivelse af fortrolige oplysninger til forældre mv. vil naturligt indgå i denne vejledning.

2.2.12. Skærpet kontrol med skydevåben mv. (lovforslagets § 3, nr. 1-3)

Danmarks Jægerforbund kan tilslutte sig, at overdragere af skydevåben og mærkede dele hertil i relevant omfang forpligtes til at give politiet oplysning om overdragelsen, herunder om købers identitet, hvis det skydevåben eller den skydevåbendel, der overdrages, er dækket af en generel tilladelse (tilladelse uden antalsmæssig begrænsning).

2.3. Andre initiativer, der udmønter regeringens bandepakke

2.3.1. Styrkelse af indsatsen mod tilgangen til rocker- og bandemiljøet

2.3.1.1. Bekymringssamtaler

Kriminalforsorgsforeningen støtter forslaget om at styrke indsatsen med gennemførelse af og opfølgning på samtaler med unge, som er i risiko for at blive rekrutteret til rocker- eller bandegrupper.

2.3.1.2. Oprettelse af en task force under Social-, Børne- og Integrationsministeriet

Kriminalforsorgsforeningen og **Det Kriminalpræventive Råd** støtter, at der oprettes en task force under Social-, Børne- og Integrationsministeriet, der skal styrke det kommunale arbejde med børn og unge, der er i særlig risiko for at blive rekrutteret til rocker- og bandemiljøet.

Den Sociale Retshjælp påpeger, at det er vigtigt, at den foreslåede task force kommer til at bestå af nogle personer, som har en stor forståelse og erfaring med arbejdet med unge, som er i risiko for at blive rekrutteret til rocker- eller bandegrupper. Task forcen bør samarbejde med organisationer, heriblandt Den Sociale Retshjælp, som i det daglige udfører opsøgende gadearbejde i de områder, hvor rocker- og bandegrupperne huserer.

Social-, Børne, og Integrationsministeriet har taget Den Sociale Retshjælps kommentarer til efterretning, og det er aftalt, at Den Sociale Retshjælp skal drøfte mulighederne for at dele relevant viden på området med Socialstyrelsen.

2.3.2. Styrkelse af exit-indsatsen

Det Kriminalpræventive Råd støtter en styrkelse af exit-indsatsen. Det er endvidere vigtigt i forhold til forebyggelse af rocker- og bandekriminalitet, at der løbende er fokus på, at exit-indsatserne virker, og at personer, der ønsker at forlade rocker- og bandegrupper, tilbydes den nødvendige hjælp og rådgivning, hvis de henvender sig til myndighederne med et ønske om at forlade miljøet. Den styrkede indsats bør desuden bakkes op af det resocialiserende arbejde i fængslet og arbejdet med den gode løsladelse. Endelig er det vigtigt at sætte tidligt ind og forebygge eksklusionsprocesser, før de unge fristes til optagelse i bandefællesskaberne.

Kriminalforsorgsforeningen støtter forslagene om oprettelse af en særlig pulje til finansiering af særlige exit-tiltag og styrkelse af exit-indsatsen gennem flere ressourcer til politikredsens lokale exit-enheder.

Faggruppen af Socialrådgivere i Kriminalforsorgen påpeger, at stramningerne over for de rocker- og bandemedlemmer, der har en løsere tilknytning, ikke harmonerer med, at disse personer ikke tilbydes hjælp til at komme ud af miljøet, idet det alene er registrerede rocker- og bandemedlemmer, der tilbydes at komme i exit.

KL anfører, at det er glædeligt, at der er afsat 21,7 mio. kr. i perioden 2013-2016 til bandeexit og mentorforløb. Det er KL's opfattelse, at der i forlængelse af lovforslaget er behov for yderligere initiativer for at løse udfordringen med både den midlertidige og permanente relokalisering, som er nødvendig for de fleste af de bandemedlemmer, der kommer ind i et exitprogram.

Den Sociale Retshjælp anfører, at det er vigtigt, at politikredsens lokale exit-enheder består af personer, som har en stor og dybdegående forståelse for målgruppen og kan møde disse personer i øjenhøjde. Det foreslås i den forbindelse, at exit-enhederne både skal bestå af fagfolk og af personer, som aktivt arbejder og viser sig i gadebilledet, hvor banderne holder til. De lokale exit-enheder bør samarbejde tæt med den task force, der vil blive oprettet under Social-, Børne- og Integrationsministeriet. Endelig bør exit-indsatsen udbredes til ikke kun at omfatte "en smal kreds af inkarnerede rockere og bandemedlemmer".

Den Sociale Retshjælp bemærker endvidere, at fjernelse af bandetatoeringer vil være med til at gøre bandemedlemmers exit til bandemiljøet mere endegyldigt og gøre det nemmere for disse at blive resocialiseret. Fjernelse af tatoering vil imidlertid være en dyr post, som hurtigt vil kunne gøre et betydeligt indhug i den foreslåede pulje til exit-tiltag. Man bør enten benytte det offentlige udstyr på hudklinikkerne rundt om i landet eller selv investere i noget udstyr, som kan bruges til at fjerne tatoeringer.

Regeringens initiativer vedrørende styrkelse af exit-indsatsen er nærmere beskrevet i pkt. 11.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Efter lovudkastet blev sendt i høring, er der indledt drøftelser med bl.a. Rigspolitiet, Direktoratet for Kriminalforsorgen og KL om, hvorvidt der er behov for at ændre den nationale rammemodel for exit-programmer, så målgruppen udvides til også at omfatte andre personer end dem, som Rigspolitiet har registreret som tilknyttet de forskellige grupperinger. Justitsministeriet har på den baggrund indsat et afsnit herom under lovforslagets pkt. 11.1.

2.3.3. Forhøjelse af grænsen for udbetaling af dusør

Kriminalforsorgsforeningen støtter forslaget om forhøjelse af grænsen for udbetaling af dusør.

Advokatrådet og **Landsforeningen af Forsvarsadvokater** finder, at udbetaling af dusører kan være retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, da modtagelsen af en dusør på op til 50.000 kr. i sig selv kan være et incitament til at afgive en forklaring, som måske kan være urigtig. Forslaget bør derfor genovervejes.

Som det er nærmere beskrevet i pkt. 11.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, er det politiets erfaring, at anvendelsen af kilder og meddelere er af stigende betydning for politiets udarbejdelse af trusselsvurderinger og opklaringsarbejde i forhold til rocker- og bandekriminalitet, bl.a. fordi der er tale om nogle meget lukkede miljøer, som er yderst sikkerhedsbevidste.

Politiet kan imidlertid gennem samarbejde med personer, der færdes i de kriminelle miljøer, opnå indsigt i disse miljøer. Meddelere kan i den forbindelse i en række situationer være den eneste måde, hvorpå politiet kan skaffe sig oplysninger om bestemte miljøer.

Den markante forhøjelse af grænsen for udbetaling af dusør og ændring af de administrative procedurer herfor tager således sigte på at forbedre politiets mulighed for at få kendskab til oplysninger, der kan føre til udpegnings af mulige gerningsmænd og bidrage til, at politiet kan give en valid trusselvurdering.

Det bemærkes, at kriterierne for tildeling af dusør fortsat vil være de samme. De oplysninger, som politiet får fra borgere, vil endvidere stadigvæk blive efterprøvet og indgå i den generelle politimæssige efterforskning. Politiet vil i den forbindelse kunne verificere rigtigheden af de modtagne oplysninger.

2.4. Andet

Domstolsstyrelsen bemærker, at en gennemførelse af forslaget vil medføre behov for tilpasning af tekster og vejledninger mv. i retternes sagsbehandlingssystemer, hvorfor et vist tidsrum mellem vedtagelse og ikrafttræden vil være nødvendigt af hensyn til en hensigtsmæssig implementering af forslaget.

I lovforslagets § 6 er efter høringen indsat 1. maj 2014 som ikrafttrædelsesdato for loven.

Den Danske Dommerforening finder, at den udvidede brug af retsplejelovens § 747 utvivlsomt vil føre til et væsentligt øget pres på navnlig retterne i og omkring København, i Aarhus og i Odense, hvor der føres særlig mange bande- og rockersager. De skærpede strafferammer vil endvidere i sig selv formentlig føre til flere nævningsager. Da lovforslaget ydermere giver mulighed for yderligere varetægtsfængsling end i dag, er de økonomiske virkninger af lovforslaget efter Dommerforeningens opfattelse skønnet meget for lavt.

Østre Landsret anfører, at landsretten er enig i, at forslaget om hurtigere gennemførelse af udenretlig afhøring vil udgøre en merbelastning af domstolene og henholder sig herom til udtalelsen fra Den Danske Dommerforening.

Vestre Landsret bemærker, at det ifølge lovforslaget må forventes, at ændringen af retsplejelovens § 747, stk. 4, vil medføre merudgifter for domstolene på 2,5 mio. kr. årligt, og anfører, at landsretten går ud fra, at dom-

stolenes bevilling vil blive tilført disse midler, idet det med de nuværende ressourcer ved domstolene i praksis vil kunne vise sig vanskeligt at overholde fristen.

Domstolsstyrelsen og HK Landsklubben Danmarks Domstole har ligeledes noteret sig, at en hurtigere gennemførelse af indenretlig afhøring ifølge lovforslaget må forventes at ville medføre merudgifter for domstolene på 2,5 mio. kr. årligt. Domstolsstyrelsen bemærker i den forbindelse, at der ikke aktuelt er afsat midler på domstolenes budget til disse udgifter, og Landsklubben anfører, at dette må forventes at ske, hvis lovforslaget vedtages.

Domstolsstyrelsen påpeger endvidere, at forslagene om ændring af straffelovens § 81 a og om skærpelse af straffen for ulovlig besiddelse af skydevåben vil kunne indebære, at der opstår flere sager med spørgsmål om udvisning af udlændinge, hvilket er særligt ressourcekrævende.

Straffelovens § 81 a knytter sig til en række nærmere opregnede bestemmelser i straffeloven. Det drejer sig om straffelovens §§ 119, 123 og 245, § 245, jf. § 247, § 246, jf. § 245, § 246, jf. § 245, jf. § 247, og § 252, stk. 1, samt § 180, § 183, stk. 2, og § 237.

Den foreslåede bestemmelse om skærpende omstændigheder ved fastsættelse af straffen for ulovlig besiddelse af skydevåben knytter sig til straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1.

Reglerne om udvisning af udlændinge findes i udlændingelovens kapitel 4. Det fremgår bl.a. heraf, at en udlænding, der idømmes ubetinget frihedsstraf eller anden straffereftlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, for en lovovertrædelse, der ville have medført en straf af denne karakter, for overtrædelse af en række nærmere opregnede bestemmelser i navnlig straffeloven kan udvises, uanset varigheden af udlændingens ophold her i landet og uanset længden af den idømte frihedsstraf, jf. udlændingelovens § 22, nr.4-8, § 23, nr. 1, og § 24, nr. 1.

Mens udvisning efter bestemmelserne i udlændingelovens § 22, nr. 1-3, og § 23, nr. 2-4, er betinget af, at udlændingen idømmes frihedsstraf af en vis varighed, er udvisning efter § 22, nr. 4-8, således alene betinget af, at udlændingen idømmes ubetinget frihedsstraf. Dette gælder således også udvisning efter § 22, nr. 6, der bl.a. omfatter overtrædelser af straffelovens § 119, stk. 1 og 2 og stk. 3, 2. pkt., jf. 1. pkt., §§ 123, 245, 246 og § 252,

stk. 1, samt § 180, § 183, stk. 2, og § 237, og udvisning efter § 22, nr. 8, der bl.a. omfatter overtrædelser af straffelovens § 192 a.

Efter udlændingelovens § 26, stk. 2, skal en udlænding udvises efter §§ 22-24, medmindre dette vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Som det fremgår ovenfor, er de straffelovsovertrædelser, der er omfattet af straffelovens § 81 a, allerede omfattet af udlændingelovens § 22, nr. 6, bortset fra straffelovens § 119, stk. 3, 1. pkt., når forholdet ikke begås under de skærpende omstændigheder nævnt i bestemmelsens 2. pkt., hvilket ikke ændres med dette lovforslag. Som det ligeledes fremgår ovenfor, er straffelovens § 192 a allerede omfattet af udlændingelovens § 22, nr. 8, hvilket heller ikke ændres med dette lovforslag. Med lovforslaget foreslås således ingen ændringer af udlændingeloven. Der foreslås ligeledes ingen ændringer i opregningen af de straffebestemmelser, som straffelovens § 81 a knytter sig til.

Justitsministeriet kan i øvrigt oplyse, at domstolene vil blive tilført en bevilling på 2,5 mio. kr. årligt svarende til de forventede merudgifter forbundet med forslaget om ændring af retsplejelovens § 747, stk. 4, om anticiperet bevisførelse, jf. lovforslagets pkt. 12. Midlerne vil blive udmøntet på tillægsbevillingsloven for finansåret 2014 samt på forslaget til finanslov for 2015. Det er Justitsministeriets vurdering, at lovforslaget ikke i øvrigt vil have økonomiske og administrative konsekvenser for domstolene af betydning.

Foreningen af Fængselsinspektører m.fl. støtter initiativer, der kan modvirke, at personer føler sig tiltrukket af rocker- og bandemiljøet, og som understøtter motivationen til at forlade disse, hvis tilknytningen allerede er etableret. Foreningen støtter derfor tanken om at anvende fængselsophold til at motivere til bandeexit, ligesom et klart signal om ikke at tolerere disse gruppers adfærd og kriminalitet hilses velkommen.

Foreningen af Fængselsinspektører m.fl. anfører endvidere, at en forstærket indsats med henblik på bandeexit vil kræve involvering af fængselsbetjente og andet fængselspersonale, der i dag ikke har den fuldt fornødne uddannelse til arbejdet. Det ville derfor være ønskeligt, hvis der kunne afsættes ressourcer til efteruddannelse af de medarbejdere i fængslerne, der – udover de medarbejdere der i dag beskæftiger sig med exitprogrammerne –

kunne medvirke til en yderligere professionalisering af denne vanskelige opgave.

Kriminalforsorgsforeningen foreslår, at der iværksættes initiativer, der kan frigøre fængselspladser svarende til det øgede kapacitetsbehov, som lovforslaget forventes at medføre, således at den samlede fængselskapacitet ikke øges. Endvidere påpeger foreningen behovet for at indtænke forsorgsfaglige og undervisningsfaglige indsatser, ligesom foreningen bemærker, at et øget antal rocker- og bandemedlemmer i fængslerne stiller øget krav til sektionering. Foreningen anbefaler i den forbindelse, at der anvendes helt små bandeafsnit i kriminalforsorgens institutioner.

Faggruppen af Socialrådgivere i Kriminalforsorgen anfører, at en stramning af initiativer mod rocker- og bandekriminalitet vil medføre længere domme og stor indskrænkning af frihedsgoder, hvilket frygtes at gå ud over de indsattes resocialisering og have en direkte afsmitning på det øvrige klientel i fængslerne. Faggruppen frygter, at den hårde kerne vil blive endnu hårdere. Faggruppen foreslår på den baggrund, at der tages højde for behovet for mere personale i fængslerne samt ikke mindst oprettelse af egentlige bandeafdelinger, der kan håndtere omtalte klientel. I dag findes der kun særafdelinger for rockerne og ganske få bande grupperinger, mens størstedelen af bandemedlemmerne afsone i almindeligt fællesskab.

Fængselsforbundet er positivt indstillet i forhold til at forstærke indsatsen i relation til såvel bekæmpelse som forebyggelse af rocker- og bandekriminalitet. Forbundet påpeger dog samtidig, at presset på fængslerne er øget markant de senere år af forskellige årsager. Koncentrationen af gruppen af hårde kriminelle, der ikke er egnede til at afsone på andre måder, er således steget i fængslerne. Der er en konstant overbelægning af de eksisterende pladser. Med en forhøjelse af strafferammen for bandekriminalitet må man forvente en yderligere koncentration af denne type indsatte i de danske fængsler.

Det forhold, at flere bandemedlemmer fremover vil skulle udstå længere straffe, vil betyde, at rocker- og bandekriminelle vil blive samlet på afdelinger med indsatte fra samme grupperinger og dermed fylde endnu mere på de enkelte fængselsafdelinger i endnu længere tid. Den enkelte rocker- eller bande gruppering vil på denne måde fremstå endnu stærkere på den enkelte fængselsafdeling og have bedre muligheder for at påvirke andre ikke-banderelaterede indsatte i en negativ retning.

Forbundet anfører endvidere, at der er en væsentlig risiko for, at de ressourcer, der afsættes i bandepakken for at hindre rekruttering af nye medlemmer uden for fængslerne vil blive mere end udhulet ved at bandemedlemmerne får udvidede muligheder for at rekruttere nye medlemmer inden for murene. De afsatte ressourcer kan således vise sig at være spildt, hvis rocker- og bandemedlemmerne ikke kan holdes adskilt fra andre grupper af indsatte under deres afsoning eller varetægtsophold.

Forbundet anfører derudover, at de afsatte ressourcer i flerårsaftalen ikke er tilstrækkelige til at imødegå de problemer bandemedlemmerne allerede på nuværende tidspunkt volder med den aktuelle indsats på området. Pengene blev desuden afsat på et tidspunkt, hvor der var behov for at rydde op i et massivt efterslæb af rocker- og bande problemer.

Hvis man ønsker at begrænse rocker- og bandekriminaliteten, forudsætter det dels bygningsmæssige tiltag, der kan adskille rocker- og bandemedlemmerne fra de øvrige indsatte i fængsler og arrest, dels mere personale på de enkelte afdelinger med rocker- og bandekriminelle til at monitorere de indsatte.

Forbundet anfører endvidere, at kriminalforsorgen skal spare 63 mio. kr. på personale i den kommende flerårsaftaleperiode. Besparelserne vil ifølge forbundet betyde, at de indsatte i videre omfang vil blive overladt til sig selv. Dette vil medføre øget radikaliserings og nyrekruttering.

Forbundet påpeger i øvrigt, at man i Sverige har egentlige exit-afdelinger i fængslerne, hvilket også kunne være en mulighed i de danske fængsler.

Som anført i lovforslagets bemærkninger er regeringen fast besluttet på at forstærke forebyggelsen og bekæmpelsen af rocker- og bandekriminalitet. Regeringen ønsker at slå hårdt ned på den kriminalitet, der findes i rocker- og bandemiljøet. Samtidig vil regeringen forstærke den kriminalpræventive og forebyggende indsats, så unge ikke havner i rocker- og bandegrupperingernes netværk, og så de, der vil forlade rocker- og bandemiljøet, kan gøre det.

Som det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger (pkt. 1.1.3), har regeringen allerede iværksat initiativer med henblik på at styrke indsatsen på området. Regeringen har bl.a. i efteråret 2012 indgået en ny flerårsaftale med Enhedslisten, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti for kriminalforsorgens økonomi i 2013-2016. Aftalen skal bl.a. sikre

en effektiv indsats over for rocker- og bandegrupperingernes forsøg på at dominere i fængslerne.

Som led i aftalen er der afsat i alt 22,6 mio. kr. i 2013-2016 til indretning af en afdeling med 48 pladser til negativt stærke indsatte i Statsfængslet Østjylland. Desuden er der afsat i alt 24,6 mio. kr. i 2013-2016 til øget sektionering af et antal fællesskabsafdelinger og arbejds- og undervisningsfaciliteter i fængsler og arresthuse med henblik på at adskille bandemedlemmer.

Aftaleparterne er endvidere enige om bl.a. at styrke ordningen med bandeexit, herunder ved at udbygge kriminalforsorgens efterretningssystem og klientssystem, som bl.a. bruges i forbindelse med afdækning og monitorering af bandetilhørsforhold og vurdering af realiteten i ønsket om exit. Aftaleparterne har i den forbindelse besluttet at indføre individuelle mentorforløb for indsatte, som ønsker exit fra deres gruppering og som vurderes motiverede og egnede. Der er afsat i alt 21,7 mio. kr. i perioden 2013-2016 til bandeexit og mentorforløb.

Justitsministeriet kan endvidere oplyse, at kriminalforsorgen som følge af lovforslaget vil blive tilført en bevilling på 22,5 mio. kr. årligt svarende til de forventede merudgifter forbundet med håndteringen af det øgede kapacitetsbehov i kriminalforsorgens institutioner, jf. lovforslagets pkt. 12. Midlerne vil blive udmøntet på tillægsbevillingsloven for finansåret 2014 samt på forslaget til finanslov for 2015.

Justitsministeriet bemærker i øvrigt, at der med lovforslaget bl.a. lægges op til at udvide mulighederne for at overføre indsatte fra et arresthus eller en fængselsafdeling udpeget til anbringelse af indsatte, hvis tilstedeværelse skaber en særlig risiko for overgreb på medindsatte, personale eller andre i institutionen, til et tilsvarende arresthus eller en tilsvarende fængselsafdeling et andet sted.

Muligheden for at overføre indsatte mellem de nævnte afdelinger og/eller arresthuse har til formål dels at sikre sig imod, at der opstår uønskede magtstrukturer på den enkelte afdeling, dels at afværge, at en aktuel konflikt uden for fængslet forplanter sig til de indsatte på den enkelte afdeling, og dermed mere generelt at forebygge konflikter i fængslet, styrke sikkerheden og modvirke ny kriminalitet.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at enkelte indsatte eller grupper af indsatte med visse intervaller kan overføres til anden tilsvarende afdeling for at imødegå den særlige risiko for negativ indflydelse eller opbygning af yderligere negative magtstrukturer. Dette gælder også, selv om der ikke konkret kan påvises en øget risiko ved tilstedeværelsen af den eller de indsatte, der overføres.

3. Lovforslaget

Det fremsatte lovforslag adskiller sig fra høringsudkastet på følgende punkter:

- I lovforslagets § 6 er der nu anført en ikrafttrædelsesdato for loven.
- I lovforslagets § 7 er lovens territoriale gyldighed nu anført.

Herudover er der foretaget en række lovtekniske ændringer og redaktionelle justeringer.

Endvidere er der foretaget visse ændringer og præciseringer i lovforslagets bemærkninger, herunder er der bl.a. foretaget følgende ændringer og præciseringer:

- Under pkt. 6.2.1.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger om afskæring af prøveløsladelse er der indsat et uddybende afsnit om domstolsprøvelse af administrative afgørelser om at nægte prøveløsladelse.
- Under pkt. 6.2.2.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger om skærpede vilkår for prøveløsladelse er der indsat et nyt afsnit om domstolsprøvelse af afgørelser om genindsættelse til afsoning.
- Under pkt. 6.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger er der indsat en beskrivelse af forholdet mellem den foreslåede ordning vedrørende afskæring af prøveløsladelse og udgang under verserende voldelige konflikter og Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 5. Som det fremgår heraf, er ordningen efter Justitsministeriets opfattelse ikke i strid med konventionen.
- Under pkt. 6.3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger er der indsat en beskrivelse af forholdet mellem den foreslåede forsøgs-

ordning med elektronisk overvågning (GPS-fodlænker mv.) og Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8. Som det fremgår heraf, er ordningen efter Justitsministeriets opfattelse ikke i strid med konventionen.